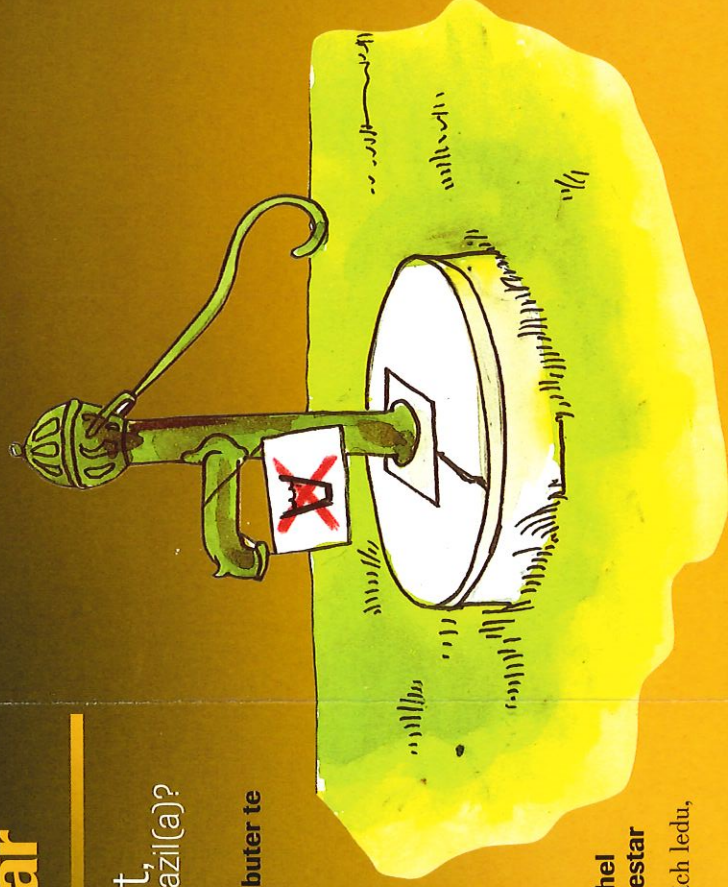


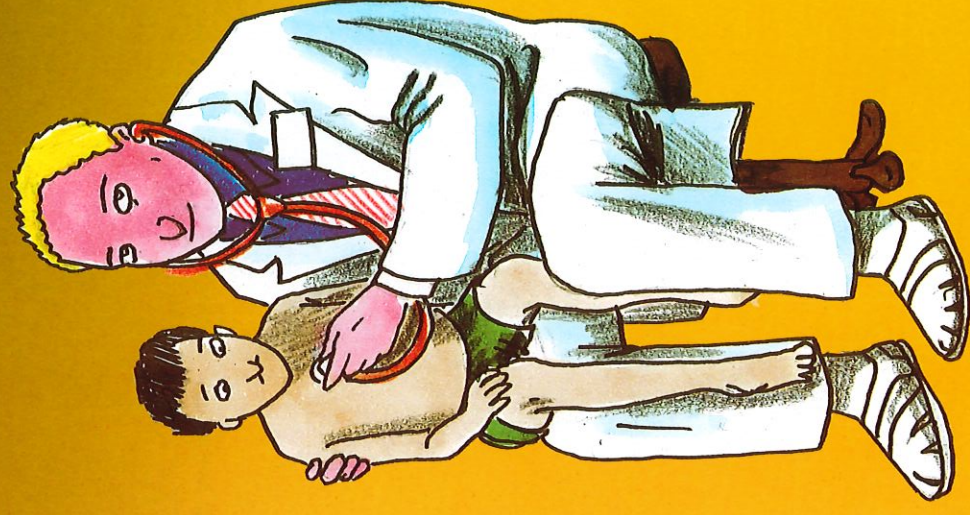
So som te kerel, kaj pes mandar te na chudel?

Co mám dělat,
abych se nenakazil(a)?

- **but peske mor o vasta sapuňiha, jekbutter te aves pal o budaris the anglo chaben**
- často a důkladně si myjte ruce mýdlem, hlavně po použití záchodu a před jídlem
- **ma pij paňi, so pal leste na džanes či šaj pes pijel**
- nepijte vodu, o které nevíte, zda je pitná
- **o virusis predživel the baro šil, šaj ačhel the andro kockovo ledos džungale paňestar**
- virus přežije i zmrazení, může být i v kostkách ledu, pokud není připraven z nezávadné vody
- **o virusis predživel the te les taven čineder sar pandž minut**
- virus přežije i vaření, pokud trvá méně než pět minut
- **jekhfeder hin te tut des te očkinel**
- spolehlivou ochranou je očkování



ŽLOUTENKA TYPU A



prim. MUDr. Jana Železná



Překlad: Mgr. Jan Červenka, Marta Bandyová

Vydala: Česká společnost podpory zdraví za finanční podpory
Národního programu zdraví MZ ČR a Eлектik Communications, s.r.o.

© ČSPZ 1999

Neprodejné

O šargo nasval'ipen tipos A



1. Sar šaj chudas o šargo nasval'ipen tipos A? Jak se múžeme žloutenkou typu A nakazit?

Pro šargo nasval'ipen (žloutka) tipos A pes phemel „nasval'ipen melale vastendar“. Chudel pes le virusistar, so pes rozthovel andro kabo bukco, chofala pes dochudel andro goja u khubenca džal avri. Stačinel, te čeporoto khudestar, hoi oda ani na dikhen, pes dochudel andro muj u manuš nasvalol. Napríklad te o nasvalo thovel vast pro chabem a tunem pafis chan. Te hin nalači žumpa vaj kanalizacija, o virusis šaj džungarel o paši so pijen. Te ole pačela moren o grai (nádob), te leha pačeren ovoci vaj želčina abo te oda paši pijen, ta šaj chuden šargo nasval'ipen tipos A.

O virusis šaj avel the andro kockovo telos, so les kerden džungale panestar. U na merel o virusis ani te tadel čepeder sar 5 minut.

O šargo nasval'ipen tipos A chuden jekhuber o cikne čhavore the o termehar čhave.

- virus je přítomen ve stolici nakaženého člověka
- k nemoci dojde, když se nevhodně množství nakazené stolice dostane do úst, například v jídle nebo ve vodě
- žloutenka typu A obvykle předstírá deli předstíráho a skloňho věku

2. Sar prindžarav, hoi man hin šargo nasval'ipen? Jak poznám, že mám žloutenku?

Midig oda dičhol sar te elas tut chirpka, avel pre tu kov'ipen, dukhal tut calo telos, hin tut horučka. Pal vajkeci čives chudel te dukhal upal o per, cirdel pro čhandipen, čhandel, na kames te chal, džungol tuke o chaben, hin tut imavo muter the zaparňarde khula. Pafis šargisalos. De pozorist! Na kampil kaj te dičhol savore priznaki, te hin vareko la famelijatar nasvalo, dikh pre pesle pozorneder. Šaj tut the avlas šargo nasval'ipen hoi ani na šargisat'ital.

- příznaky žloutenky mohou být: únava, bolesti svalů, teplota, bolesti břicha, nechuť až odpor k jídlu, nucení na zvracení, zvracení, tmavá moč, světlá stolice, žluté zbarvení pokožky a očního bělma
- příznaky se nemusí objevit vždy všechny
- žloutenka může probíhat i bez zjevnějších příznaků
- co negativně jítte k lékaři

3



Sar pes o šargo nasval'ipen sasčarel? Jak se žloutenka léčí?

O nasvalo čkono mušinel te avel deščinar (14) čives andro izolacija pro infekčno than andro špičala. Te hin phareder nasvalo, ačhel odoi the buter kurke.

Musaj te fikarel četla the te pašol andro budos. Kama les muken pal e špičala, musaj te fikarel jepas beč

bari dieta. Na smejinel te chal makho vaj koreñimen chaben, labardo žiros, ani čokolada. Mušinel te chal but ovoci, želčina, loke vrobki khudestar, mačhen. Palenka ani pivos vaj mol na smejinel te pijel jekh beš.

- k vyšetření je nutný hlíd na léčbu a dietu
- zadržaná jsou tučná jídla a alkohol



4. So pes ačhela, te oda na dofikeraava? Co se mi stane, když to nebudu dodržovat?

Mosareha tuke o kalo bukco. Preačhola tuke te funginel. Minlar pes tuke kada na ačhela, afe nasval'ipen pre cirhoza – oda hin, hoi tuke zadržasat'ola o kalo bukco.